

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Дагестан

МКОУ Генжеаульская СОШ им. М.М.Зумаева

МКОУ "Генжеаульская им. М.М. Зумаева"

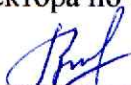
РАССМОТРЕНО
На заседании ШМО

Темиртдинова С.А.
Протокол №1

от "27" 08. 2024 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель
директора по УВР

Шихмурзаева Г.К.
Протокол № 1

от "27" 08. 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО
Директор

Махтиев А.С.

Приказ № 652

от "30" 08. 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета

«Литературное чтение на родном (чеченском) языке»

для обучающихся 2 класса

с.Генжеаул 2024-2025

ДОВЗИЙТАРАН КЕХАТ

Дешаран предметан «Литературни ешар» 1-4-чу классашна лерина йолу

белхан программа х1оттийна х1окху документийн бух т1ехь:

- Федеральный закон Российской Федерации от 29.12.2012 г. № 279-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»;
- Федеральный государственный образовательный стандарт <http://минобрнауки.рф/documents/336>;
- Приказ Минобрнауки РФ от 31.12.2015 г «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования, утверждённый приказом Министерства образования и науки РФ от 17.12.2010 г № 1897» № 1577;
- Примерная основная образовательная программа начального общего образования (одобрена решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 8 апреля 2015 г. № 1/115);
- Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 31 марта 2014 г. № 253 «Об утверждении федерального перечня учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования»;
- Учебный план образовательного учреждения на 2020/2021 учебный год.

Литературни ешар - юьхьанцарчу классийн предметашна юккъехь коьртачарах цхьаь ю. Нохчийн матто санна, цо а 1амадо бер шера а, нийса а яздан, аьтто бо юккъара кхиарехь а, г1иллакх-оьздангаллин мехаллаш т1ехь кхиош а. Х1окху предметехь кхиамаш бахаро таро ло берана юьхьанцарчу школан вукху предметашца ларош деша.

ПРЕДМЕТ 1АМОРАН 1АЛАШОНАШ

-кхетапе, нийса, шера къастош еша;

-ша йоьшучу текстан а, цуьнан чулацамца йолу шен юкъаметтиг а билгалйоккхуш болчу къастош ешаран коьртачу г1ирсех (соцунг1а, интонаци, маь1нин тохар, ешаран чехкалла) пайда а оьцуш, еша;

-дешаран книгин чулацамах кхиар, шенна справочни аппаратах пайда эца хаар (т1етовжар, корта, абзацаш и д1. кх. а.);

-исбаьхьаллин -кхоллараллин а, х1ума довзаран а хьуьнарш шагахь кхиор, исбаьхьаллин произведенино шена бина т1е1аткъам шен синхаамашца бовзийтар; дешан исбаьхьалле йолу эстетически юкъаметтиг кхиор;

-исбаьхьаллин текстан г1ирсашца синьоьздангаллин мехаллаш юьхьанцарчу классийн дешархошкахь кхиор; дика а, вуо а къасто хууш, кхидолчу къаьмнашка лерам болуш кхиор.

Юьхьанцарчу школахь литературни ешаран коьрта 1алашо - иза шена оьшшу книга харжа хаарца а, и кхеташ ешарца а ша-шен терго яран дешар карадерзоран хьуьнарш шагахь кхиор ю. Цу г1уллакхана ох1ла хилар билгалдолу ешначух кхеташ, дика еша хаарехь, книгаш йовзарехь а, шенна харжа хаарехь а, шен синьоьздангалла лакхаяккхарехь книга оьшуш хиларх кхетам кхиьна хиларехь а.

«Литературни ешар» предмето чулоцу х1ара дакъош: дешархочун «Ешарца доьзна г1уллакх», «Исбаьхьаллин текстийн буха т1ехь долу дешархойн кхоллараллийн г1уллакх», «Берийн ешаран гуо» яздархойн ц1ерш а йовзуйтуш, дешархошна кху предметехула евзар йолу ерриге а произведенеш, хуьлийла уьш дийнна произведенеш я церан дакъош. Программи юкъя дог1у

иштта кхидолу дакъош а: «Литературоведчески пропедевтика», «Библиографически культура», «Къамелан кепашца доъзна долу г1уллакхаш». Боккха тидам т1ебахийтина нохчийн матте ладог1ар декъана а. «Ешар» ц1е йолчу декъехъ къаьсттина тидам т1е бахийтина къастош ешарна. Юьхьанцарчу классашкахъ нийса а, шера а ешарехъ карадирзинчу хаарша аьтто бийр дешархойн лакхарчу классашкахъ литература йовзарехъ а. «Дистхилар», «Йоза» дакъоша аьтто бийр бу барта а, йозанан а къамел кхиорехъ. Боккха тидам т1е бахийтина вистхила хаарна а, къамелан оьздангаллина а, меттан исбаьхьаллин г1ирсаш караберзорна а.

«Къамелан кепашца долу г1уллакхаш» ц1е йолу дакъа къамелан кепаш йовзийтина ца 1аш, х1ума довзаран а, синьоьздангаллин, интеллектуальни, кхоллараллин г1уллакхаш чулоцуш а ду шена. И г1уллакхаш кхочушдо дешаран, 1илманан г1араевллачу, исбаьхьаллин тексташ т1ехъ болх бечу хенахъ. Ешарца, йоьшург т1еэцарца, исбаьхьаллин тексташ т1ехъ болх барца цхьаьна кхочушхуьлу дешархочун синьоьздангалла, кхолларалла кхиарца доъзна долу г1уллакхаш а. Исбаьхьаллин тексташ ешар бахьанехъ карадирзина хаарш дерзадо дешархоша шаьш кхочушдечу кхоллараллин г1уллакхашка: къастош а, яхьашца а ешар, тардина дийна суьрташ кхоллар, инсценировкаш яр, барта а йозанца юхасхьайийцар шаьш ешна исбаьхьаллин произведенеш, тайп-тайпанчу теманашна барта а, йозанца а аларш кхоллар и д1. кх. а.

«Берийн ешаран гуо» декъехъ кхочушхуьлу исбаьхьаллин тексташ харжаран принципаш. Царна юкъахъ уггаре а мехала ерш ю: еша дог дар, йоьшучух кхеташ хилар, тематика, проблематика. Текташ шайца к1орггера кхетош-кхиоран маь1на а долуш, тайп-тайпанчу жанрашкахъ хила еза. Кхечу къаьмнийн произведенеш йовзийта а мегар ду, нагахъ шайца цхьа пайден дерг дохьуш уьш елахъ. Кху дакъа юкъа дахана оьрсийн туьйранаш, г1араевллачу оьрсийн яздархойн Л. Толстойн, Г. Скребницкийн, В. Бианкин, А. Гайдаран произведенеш.

«Литературоведчески пропедевтика» декъехъ билгалбина исбаьхьаллин тексташ йоьшучу хенахъ дешархой шайх хьакхалур болу а, бийцаре беш, шайна т1ехъ болх бен болу а литературоведчески кхетамаш. Текташ т1ехъ болх бечу хенахъ дешархойн карахъ мехала г1ирс хилла д1ах1уьттур бу и литературни кхетамаш.

«Библиографически культура» декъо аьтто бо еша билгалйинчу литератури юкъара оьшу книга харжа хууш хилар кхиорехъ, оглавлени, аннотаци карорехъ, суьрташ дехкина художник, автор билгалварехъ, иллюстрацеш текстан хиламашца буозарехъ, ткъа иштта 1амаво тайп-тайпанчу справочни материалашца болх бан.

ПРЕДМЕТ 1АМОРЦА ДОЪЗНА ДОЛУ ЖАМ1АШ

Литературни ешар 1амочаьргахъ хила деза личностни жам1аш:

Россин юкъара этнически а, граждански а цхьааллаш кхиор, вуьшта аьлча

ша муьлхачу къоман векал ву а, Россин пачхьалкхан гражданин ша хилар а кхетор; юкъара российский а, граждански а, нохчийн г1иллакх-оьздангаллин а мехаллаш шагахъ кхиор;

-исбаьхьаллин произведенийн буха т1ехъ шагахъ адамаллин а, демократически а мехаллаш кхиор;

-шен къоман культурахъ, бусулба динах а долу хаарш хилар, кхечу къаьмнех а, церан культурахъ, динах лаьцнарг а девзаш хилар; кхечу къаьмнийн культуре а, динца доьзначу ламасташка а ларам шагахъ хилийтар;

-шен къоман г1иллакхаш а девзаш, кхечу къаьмнашца а г1иллакхашца а, динца а йоьзна йолу юкъаметтигаш ларъян хаар;

-доьзалан ламасташка тергаме хила везар шагахъ кхиор,

1алам лардан а, шен а, нехан а могушалла ларъян езарх кхеташ хилар;

-таханлерчу дуьненахъ вахаран 1алашонца шен амал кхиор; шен нийсархошца а, баккхийчаьрца а девне ца вуьйлуш, машаре ваха болу лаам шагахъ кхиор;

-дешархочун социальни декхарш карадерзор; дешаре лаам кхиор; дешар шена оьшуш хиларх кхетар;

-къоман а, кхийолу а литература ешарца синъоьзданагаллин мехаллаш а, эстетически синхаамаш шагахъ кхиор.

Литературни ешар 1амочаьргахъ хила деза метапредметни жам1аш:

-дешаран 1алашонех а, декхарех а кхеташ хилар, кхоллараллин кепара хьесапаш кхочушдар;

-шена хьалха х1оттийнчу декхаре хьаьжжина, дешаран декъехула билгалдан леринарг къасто а, цуьнан мах хадо а, и кхочушдархьама эвсаре некъ харжа а хаар;

-ша баьхначу кхиамийн бахъанех кхеташ хилар шагахъ кхиор (ткъа иштта цададаларан бахъанех а, иза лазама ца долуьйтуш т1еэца хууш а хилар);

-коммуникативни а, х1ума довзаран а декхарш кхочушдаран 1алашонца меттан г1ирсех пайда эцар;

-дечун логически кепаш (дустар, анализ, юкъара маь1на дар) караерзор;

-кхечу къаьмнийн нийсархошца цхьаьна дечу г1уллакхашкахъ юкъара 1алашонаш билгалъяр, хьан, х1ун дийрду къастор, цаьрца цхьаьна тергам латтор, ша а, вукхара а дечун цхьанакепара мах хадор; девне ца дерзош, 1оттаме дерш д1адерзор, ларамца т1еэцар кхечу къомах волчун амалехъ дерг;

-базови предметийн кхетамаш, кхечу предметашца боьзна кхетамаш а караберзор, шен предметца уьш буозар.

Литературни ешар 1амочаьргахъ хила деза предметаца доьзна долу жам1аш:

-къоман а, дуьненан а, културийн хилам а, синъоьздангаллин мехаллаш, ламасташ лардаран а, кхид1а а д1акховдоран г1ирс санна литературех кхетар;

-ша-шен кхиарехъ ешаран мах лакхара хиларх кхетар; виллина йоьшуш хила везаш хилар болу лаам шагахъ кхиор; дуьненах а, къоман исторех а, културех а болу кхетамаш кхиор; юьхьанцара г1иллакх-оьздангалла кхиорехъ литературо д1алоцу меттиг къасто а, дика а, вуо а х1ун ду хууш хилар;

-х1унда еша еза бохучух кхеташ хилар, цу декъехъ тайп-тайпанчу ешарх пайда эцар;

-дешаран а, 1илманан кхетаме, исбаьхьаллин тексташ ладог1арца т1еэца а, кхеташ еша а, цхьанатайпана царах кхета а хууш хилар; стихотворенин кепехъ йолу тексташ къастош ешаран юьхьанцара хаарш карадерзор;

-прозаически исбаьхьаллин произведенеш юхасхьайийца а, церан чулацамах долчу хаттаршна жоьпаш дала а, ешначу дешаран, 1илманан кхетаме, исбаьхьаллин текстийн бахъанин-т1аьхьалонийн з1енаш къасто а хаар карадерзор;

-меттан бакъонаш а ларъеш, йозанехъ а, барта а доцца дийцарш х1итто хаар карадерзор;

-хьайца къамел деш волчуьнга а ладог1а а, цо дуьйцучуьнца реза вацахъ а, делил далорца айхьа бохург т1еч1аг1дан а, г1иллакхехъ вистхила а, диалог д1аяхьа а хаар карадерзор;

-исбаьхьаллин текстийн башхаллийн дуьхе а кхуьуш, дешаран, 1илманан, исбаьхьаллин тексташ вовших къасто хаар;

-ешначу исбаъхъаллин, 1илманан, дешаран текстийн теманах, коъртачу маъ1нах кхеташ хилар; исбаъхъаллин текстехъ балийна меттан исбаъхъаллин г1ирсаш ган а, яздархочо мича 1алашонца уьш юкъа балийна а хаар;

-ша ешначу исбаъхъаллин произведенин мах хад0 а, цунах лаъчна шена хетарг ала а хаар;

-ешначу текстехъ йолу синъ0ъздангаллин мехаллаш йовзийта а, уьш шегахъ кхио а хаар;

-оърсийн а, нохчийн а исбаъхъаллин произведенийн персонажаш (дакъалацархой) вовшашца буста а, церан амалехъ, г1уллакхашкахъ цхъаьна дог1ург схъа а лохуш, царна харакатеристика яла а, цаьрга шен болу хъежам гайта а хаар;

-шена хаза хета книга шенна схъахаржа а, т1ебузучу хаамийн справочни хъостанех пайда эца а хаар.

Нохчийн литературан тематически планированин

2-чу классана лерина йолу

№	Разделан ц1е	Сахътан барам
1	Даймехкан 1алам.Аьхке.Гуйре	5
2	Г1иллакх-0ъздангаллах лаъчна	5
3	Берийн дахар	5
4	Вайн доттаг1ий – дийнаташ	5
5	Болх – доккха хазахетар	2
6	1а	2
7	Вайн мохк	5
8	Б1аьсте, б1аьсте еана кхечи!	5
9	Нохчийн халкъан барта кхолларалла	1
Мел дерг		34

2 КЛАСС

№ п / п	Тема урока	Количество часов		Дата изучения		Электронные цифровые образовательные ресурсы	Д/З
		Всего	Контрольные работы	По плану	По факту		
1	Аьке дагалацар .Вспомним лето.	1	0	4.09	4.09	Библиотека ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.3
2	Ч1ерий дахар. Рыбалка.	1	0	11.09	11.09	Библиотека ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.4
3	И.Демаев «Г1а» «Лист»	1	0	18.09	18.09	Библиотека ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.8
4	В.Бианки «Ченк1орнеш лийчор.» «Купание медвежат»	1	0	25.09	25.09	Библиотека ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр. 9-10
5	Дений нанний дика хилар. Хорошее отношение с родителями	1	0	2.10	2.10	Библиотека ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.12

6	Э.Мамакаев «Нана» «Мама»	1	0	9.10	9.10	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.15
7	Харцлийна 1у. Пастух который соврал	1	0	16.10	16.10	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр 18- 19
8	1-Хатуев «Г1иллакх» «Приличие»	1	0	23.10	23.10	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр 22-24
9	Б.Дикаев «Берашка-сайдоттаг1ашка» «Дети мои друзья»	1	0	30.10	30.10	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр 24-27
10	Ж.Мамакаев «Маликатан доттаг1ий» «Друзья Маликат»	1	0	13.11	13.11	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.28
11	Т.Ахмадов «Нура» «Свет»	1	0	20.11	20.11	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.31

12	П.Абубакаров «Дешнех ловза» «Игра в слова»	1	0	27.11	27.11	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.39
13	Х-А Берсанов «Бексолтин алаша»	1	0	4.12	4.12	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр. 41-42
14	Э.Мамакаев «Тхан пису» «Наш котенок»	1	0	11.12	11.12	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.50
15	Ш.Макалов «Дехкий дина муха дисира» «Как спаслись мышки»	1	0	18.12	18.12	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр. 54-55
16	Хь.Саракаев «Х1оршх1ун ю?» «Что это?»	1	0	25.12	25.12	Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр. 60-61
17	З.Муталибов «Муълхха а болх оьшуш бу» «Любая работа нужна»	1	0	15.01		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр. 62-64
18	Ж.Махмаев «Маликат»	1	0	22.01		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru	Стр.65

19	Д.Кагерманов «Говзанчаш» «Мастера»	1	0	29.01		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.74
20	Х.Ошаев «Шинакьост» «Два товарища »	1	0	5.02		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.75
21	1.Мамакаев «1а» «Зима»	1	0	12.02		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.80
22	Э.Мамакаев «Керла шо»	1	0	19.02		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.82
23	Ж.Мамакаев «Салазаш хахкар» «Кататься на санках»	1	0	26.02		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.85
24	Хь.Саракаев «Х1ара маца хуьлу» «Когда это бывает»	1	0	5.03		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.90
25	1.Кусаев «Сан Г1ала» «Мой город»	1	0	12.03		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru	Стр.93

26	Ж.Махмаев «Машар» «Мир»	1	0	19.03		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.98
27	Л.Толстой «Б1аьсте» «Весна»	1	0	2.04		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.101
28	В.Бианки «Пхъагал дитта т1ехъ» «Заяц на дереве»	1	0	9.04		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.110
29	Д.Кагерманов «Со а воьду» «Я иду»	1	0	16.04		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.114
30	Дицигий ,дахкий. Кошка и мышка.	1	0	23.04		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.123
31	Кцанаш.Х1етал- металш. Пословицы. Загадки.	1	0	30.04		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.124
32	Майра пхъагал.Цаьпцалг ий,зингаттий. Смелый заяц.Кузнечик,мур овой.	1	0	7.05		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр. 128-130

33	Цхьогалий, пхьагал ий. Лиса, заяц.	1	0	14.05		Библиотек а ЦОК https://m.edsoo.ru/fbaaf8a4	Стр.143
34	Т1еч1аг1даран урок. Упрок закрепления.			21.05			
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		34	4				

**УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА
ОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ УЧЕБНЫЕ МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ УЧЕНИКА**

МЕТОДИЧЕСКИЕ МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ

**ЦИФРОВЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ И РЕСУРСЫ СЕТИ
ИНТЕРНЕТ**